

УДК 346.12

О.Ю. ГОСТЄВА, провідний економіст,
Інститут економіко-правових досліджень НАН України, м. Київ

МІСЦЕВІ ПОДАТКИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: ДОСВІД ТА НАПРЯМИ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Ключові слова: місцеві податки та збори, оподаткування, повноваження, органи місцевого самоврядування, місцеві бюджети.

Розглянуто зарубіжний досвід організації місцевого оподаткування, охарактеризовано податкові повноваження органів місцевого самоврядування, визначено окремі положення, які можна використати для формування та удосконалення системи місцевих бюджетів в Україні.

Вступ. Зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування повністю залежить від формування механізму забезпечення власними фінансовими ресурсами регіонів. На сьогоднішній день місцеві бюджети залишаються незабезпеченими достатнім обсягом фінансів, що є перешкодою для ефективного функціонування місцевих органів влади. Основними джерелами доходів місцевих бюджетів повинні стати місцеві податки та збори, тому що саме вони можуть забезпечити фінансову спроможність місцевих бюджетів.

Удосконалення системи формування місцевих бюджетів в Україні неможливо здійснити без використання зарубіжного досвіду формування власних доходів місцевих бюджетів. Місцеві податки та збори у деяких європейських державах є основою дохідної частини місцевих бюджетів. У зв'язку з цим на сьогодні є надзвичайно важливим вивчення досвіду зарубіжних країн з цього питання та його впровадження у сфері використання місцевих податків в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам забезпечення фінансової самостійності місцевих бюджетів та вивченню світового досвіду з цього питання присвятили свої дослідження такі вчені, як І. Букина [1], С.В. Богачов, Р.А. Джабраїлов, О.А. Івашко [2], О.М. Пастернак [3], В.В. Рибак, В.А. Устименко та інші. Однак незважаючи на те, що вченими вже досліджено багато питань у цій сфері, дослідження особливостей функціонування систем місцевого оподаткування зарубіжних країн потребують подальшого вивчення з метою вдосконалення та впровадження цього досвіду для України.

Метою статті є розгляд та узагальнення досвіду зарубіжних країн у формуванні місцевих податків та розробка на його підставі пропозицій з удосконалення системи формування місцевих податків в Україні.

Результати дослідження. Органи місцевого самоврядування повинні володіти власними фінансовими джерелами, яких має бути достатньо для того, щоб вони були спроможні управляти економічною та соціальною сферами на своїй території, адже з місцевих бюджетів

здійснюється фінансування закладів освіти, охорони здоров'я, культури, здійснюються видатки на соціальне забезпечення населення. Також органи місцевого врядування повинні мати повноваження самостійно управляти податками та іншими обов'язковими платежами, які стягуються до відповідного бюджету.

Досвід формування місцевих бюджетів у зарубіжних країнах свідчить про те, що роль власних джерел наповнення місцевих бюджетів неодмінно повинна зростати.

Доходи місцевих бюджетів у різних країнах формуються по-різному. Проте можна констатувати, що джерела наповнення дохідної частини місцевих бюджетів складаються із податкових та неподаткових надходжень, субсидій та дотацій з центрального бюджету та позик (кредитів). Але одним із найважливіших джерел доходів місцевих бюджетів є податки. Необхідно зазначити, що у різних країнах існує різна кількість податків та зборів.

Цікавим є досвід Великої Британії у сфері місцевого оподаткування: тут функціонує лише один місцевий податок, він справляється з нерухомого майна. В інших країнах кількість місцевих податків значно більша: у Німеччині — близько 45, Франції — понад 50, в Італії — понад 70, у Бельгії — понад 100 податків і зборів [1].

У розвинених країнах, за даними О.А. Івашко, множинність місцевих податків розподіляється за такими групами:

- прямі реальні податки: на рухоме і нерухоме майно, землю, з власників транспортних засобів, промисловий, екологічний тощо;
- прямі податки на доходи: фізичних і юридичних осіб, спадщини, дарування;
- непрямі податки на продаж: акцизи на бензин, тютюн, спиртні напої, на роздрібний продаж тощо;
- збори і мита: на прибирання та вивіз сміття, за паркування автотранспорту, за полювання і риболовлю, з власників собак, за видачу ліцензій і посвідчень, послуги цвинтарів тощо [2, с. 41].

Цікавим є досвід місцевого оподаткування у Франції. У податковій системі цієї країни місцеві податки відіграють значну роль. Із системи місцевих податків виділяють чотири, які мають найбільшу питому вагу. Серед них: земельний податок на забудовані ділянки; земельний податок на незабудовані ділянки; податок

на житло; професійний податок. Від земельного податку звільнено об'єкти державної власності. Він не стягується із фізичних осіб віком від 75-ти років, а також з осіб, які одержують спеціальну допомогу із громадських фондів або допомогу у зв'язку з інвалідністю [3]. Що стосується повноважень місцевих органів управління у Франції, то вони мають право вводити й інші податки та збори на установку електроосвітлення, податок на прибирання територій; місцеві збори на освоєння копалень; мито на автотранспортні засоби; на освоєння родовищ тощо. Ставки місцевих податків, які знаходяться в їх компетенції, органами влади визначають самостійно під час формування бюджету на майбутній рік, однак у межах, встановлених Актом Національних зборів (парламенту Франції) максимального рівня [4].

У законодавстві Японії існує Закон «Про місцеві податки», де прописано види податків, які можуть стягувати місцеві органи влади. Згідно з цим Законом місцевим органам влади надано право за необхідності застосовувати ставки оподаткування, які перебільшують стандартні [5, с. 202]. Перелік цих податків обмежується списком, який наведено у цьому Законі. Крім того, вони можуть запроваджувати і податки, не передбачені цим Законом, але тільки за умови, що міністр внутрішніх справ дає на це свою згоду. Це відбувається лише у випадку, коли нові обов'язкові платежі не перешкоджають торгівлі між адміністративно-територіальними одиницями та не дублюють інших місцевих і національних податків. Якщо говорити про кількісні показники, то у Японії вони складають понад 20 податків, серед яких 12 — на рівні префектур та більше десяти — муніципальні. Серед муніципальних найбільшим від загальної суми податків, які отримали муніципалітети, є податок на мешканців — 50,6 %, 37 % складає податок на майно, 3,6 % — тютюновий акциз [6].

У Норвегії — країні, яка перша серед країн Європи прийняла Закон про місцеве врядування («Акт про ольдерменів», 1837), відповідно до законодавства діє дворівнева система місцевого самоврядування. Вона складається з 19 графств та 431 муніципалітету. Столиці Норвегії (місту Осло) надано особливий статус, вона є водночас і графством, і муніципалітетом. Графства й муніципалітети виконують різні функції та мають незалежні один від

одного бюджету. У країні діє кілька систем збирання податків, у тому числі муніципалітети самостійно збирають «муніципальну» частину податків міста [7, с. 31]. За даними Л.І. Старецької, вагому частину доходів бюджетів муніципалітетів Норвегії становлять саме надходження від місцевих податків, зборів та платежів — близько 50 % [8, с. 60].

Стосовно формування у Швеції місцевих бюджетів за рахунок податків і зборів можна відмітити, що в Конституції цієї країни прописано гарантії, згідно з якими держава надає муніципальній владі достатньо високу політичну та фінансову автономію. Однак, використовуючи принцип рівномірності надання суспільних послуг у межах всієї держави, стандарти встановлює центральний уряд [9].

В Італії місцеві органи влади мають право вводити та скасовувати місцеві податки, які дозволені законом. Але максимальну ставку цих податків встановлюють центральні органи влади. Тут місцеві бюджети складаються з прибуткового податку, податку на рекламу [5, с. 202].

Наявні податки у деяких країнах, досвід яких розглядається у цій статті, можна поділити за такими критеріями: податки, що розподіляються між центральними органами влади та місцевими органами влади, та податки, що відносяться до місцевих.

За першим критерієм:

- бюджет Японії містить загальнонаціональний корпоративний податок, який перерозподіляється через центральний бюджет та частково надходить у міста;
- комуни Норвегії одержують із центрального бюджету частину коштів зібраного податку на додану вартість, податку на майно та прибуткового податку [10];
- найвагомими прямими податками у Швеції є загальнодержавні: прибутковий податок та податок на власність;
- в Естонії до основних джерел доходів місцевих бюджетів належать: частка загальнодержавних податків і зборів, дотації-трансферти з держбюджету [1];
- прибутковий податок в Італії цілком перераховується до фінансових установ центрального рівня, але потім ці установи повністю його перераховують місцевій владі. Платниками цього податку є як приватні особи, так і корпорації [11].

За другим критерієм:

- У Франції до місцевих податків відносяться: туристичний збір, податок на сім'ю (податок на житло, земельний податок на будівлі і споруди), на землю, на професію, на прибирання території, на використання комунікацій, на продаж будівель;
 - в Естонії до основних джерел доходів місцевих бюджетів відносяться: місцеві (або муніципальні) податки, кредити, орендна плата за використання муніципальної власності, доходи від продажу муніципальної власності [1];
 - основу системи місцевих бюджетів у Японії складають три види місцевих податків, що збираються муніципалітетами: підприємницький, корпоративний муніципальний, зрівнювальний.
 - система місцевих бюджетів Швеції фінансується, в основному, за рахунок місцевого прибуткового податку, ставки цього податку варіюють від 28,9 до 34,2 %;
 - в Італії прибутковий податок повністю повертається з центральних фінансових установ до місцевих влад; податком на рекламу обкладаються рекламні оголошення та інші види реклами, які розміщено у громадських місцях. Розмір цього податку не однаковий, він залежить від фінансового стану муніципалітету, від виду та типу рекламної діяльності [6];
 - в Норвегії податок на нерухомість є місцевим — місцева влада має право самостійно встановлювати ставки податку на нерухоме майно в межах 0,2—0,7 % від вартості майна.
- Надалі хотілось би звернути увагу на те, що більшість країн світу використовують ще один податок, за рахунок якого можна було б розширити дохідну базу місцевих бюджетів, — це податок на нерухоме майно. Такий податок запроваджено досить давно, що має стати прикладом для нашої країни. Розглянемо досвід кількох зарубіжних країн у даному питанні.
- Цікавим є досвід Великої Британії, єдиної з країн Заходу, де податки на нерухоме майно забезпечують 100 % доходів місцевих бюджетів, які формуються за рахунок трьох основних джерел: муніципального податку, рентного збору з житлових приміщень, рентного збору з приміщень ділового призначення. Муніципальний податок у Великій Британії накладається на майно, призначене для житла, тобто будинки, квартири, бунгало, житлові фургони і яхти, незалежно від того, знаходяться вони у влас-

ності чи орендуються. Рентний збір із житлових приміщень — податок на доходи від здачі в найм житлових приміщень. Відрізняється від звичайного податку на доходи фізичних осіб лише походженням доходу та тим, що надходить до місцевих бюджетів. Справляється на основі декларації за ставками від 10 до 40 %. Рентний збір із приміщень ділового призначення — аналог рентного збору з житлових приміщень, з тією лише різницею, що стосується приміщень, які використовуються з комерційною метою. Цей збір справляється на основі оцінної вартості приміщень, яку один раз на п'ять років визначає *Valuation Office Agency*, спираючись на динаміку ринкових цін на оренду [12, с. 78—79].

Важливим джерелом поповнення місцевих бюджетів у Німеччині є поземельний податок, який сплачують власники нерухомості. Згідно з Законом ФРН «Про поземельний податок» об'єктами цього податку стають земельні ділянки в сільському та лісовому господарствах і земельні ділянки під забудову. Податком обкладається безпосередньо ділянка, на якій знаходиться об'єкт, та стягується він з вартості майна. Сума поземельного податку залежить від місцезнаходження ділянки, її розміру, тобто чим більше її оціночна вартість, тим більшою є сума поземельного податку. Нарахуванням та стягненням поземельного податку займаються органи місцевого самоврядування, а адміністрування його здійснюють податкові органи, до компетенції яких належить визначення бази оподаткування. Базою оподаткування цього податку є єдина розрахункова вартість об'єкта нерухомості [13, с. 191].

Становить інтерес досвід Іспанії, де відповідно до Закону «Про місцеві фінанси» місцеві органи влади стягують п'ять податків: на нерухомість, на бізнес, на транспортні засоби, на будівлі та податок на зростання вартості землі у містах. Перші три податки є загальнообов'язковими, а інші два можуть застосовуватися на розсуд місцевих органів влади. В усіх випадках місцева влада самостійно визначає розмір податкових ставок, але у встановлених законодавством межах [14, с. 164]. Власники житла сплачують на рік два податки: муніципальний (0,5—2 % від кадастрової вартості житла) та податок на майно (0,2—2,5 %). Базою для податку на майно може бути як кадастрова вартість об'єкта, так і його ринкова вар-

тість. Кадастрова вартість податку на нерухомість визначається на державному рівні. Мерії та муніципалітети ставки податків встановлюють самостійно, але у рамках наявних лімітів — від 0,4 до 1 %.

У Франції є податок на нерухомість, який охоплює різні види нерухомості, а також використання цієї нерухомості у професійній діяльності. Ставки цих податків визначаються місцевими органами влади (генеральними та муніципальними радами) при формуванні бюджету на майбутній рік, але їхня величина не може перевищувати законодавчо встановленого максимуму. Земельний податок на забудовані ділянки у Франції стягується з усіх будівель, що знаходяться на території країни, а також ділянок, призначених для промислового або комерційного використання. При розрахунку податку враховуються самі будови і земельні ділянки, прилеглі до будови. Земельний податок на незабудовані ділянки у Франції справляється з власників і користувачів ділянок (юридичні та фізичні особи), що не підлягають обкладенню земельним податком на забудовані ділянки. Купівля нерухомості у Франції також підлягає оподаткуванню. Вид оподаткування при купівлі нерухомості залежить від того, яке це житло: первинне або вторинне. При придбанні нерухомості на вторинному ринку покупець сплачує податок на передачу нерухомості у розмірі 4,8 % вартості покупки (крім витрат на оформлення угоди). Одна частина цього податку (1,2 %) надходить в муніципалітет, інша — в департамент (3,6 %) [14, с. 164—166]. Значною є частка цього податку в місцевих бюджетах Іспанії, Франції — тут він складає близько 30—40 %, Румунії — 19, Латвії — 13, Литви — 11 %. У більшості країн Європи податок на майно є обов'язковим, так як власність є найважливішою базою оподаткування [15, с. 97].

У практиці зарубіжних країн податком на особисте майно обкладають майно фізичних осіб за вирахуванням зобов'язань, що виникають у зв'язку з володінням цим майном. За даними Л.Л. Жебчук, податок на особисте майно за єдиною ставкою сплачують у Бельгії (1 %), Данії (2 %), Німеччині (0,5 для приватних осіб, 0,6 % для корпорацій), Японії (1,4 %), а також Ісландії та Люксембурзі. Особливостями цього податку є досить висока межа оподаткованої бази, з якої починається оподаткування,

а також широка мережа пільг. В Австрії ставка податку дорівнює близько 0,8 % на рік [16, с. 93].

Отже, цей податок має суттєву питому вагу у країнах Європейського Союзу. Що стосується частки цього податку у відсотках до ВВП, то в середньому у країнах Європи він складає 2,1 %, причому у Великій Британії цей показник становить 4,2 % ВВП; Данії — 2,7; Польщі — 1,2; Франції — 1,1 % [17].

Що стосується практики використання податків на майно, то, на думку О. Яфінович, вона має як позитивні, так і негативні сторони. Серед позитивних визначаються такі: відповідність засадам справедливого оподаткування, зручність для застосування на місцевому рівні, стабільність надходжень, сприяння більш ефективному використанню майна, не призводить до зменшення податкової бази загальнодержавних податків і зборів. Серед негативних рис відмічають складність в адмініструванні, непопулярність серед населення, відсутність простих та ефективних методик оцінки вартості майна тощо [15, с. 97].

Але також існують країни, де податок на нерухомість складає незначну питому вагу у надходженнях місцевих бюджетів, це Данія, Фінляндія, Греція та Люксембург — тут він складає менше 10 % обсягу власних надходжень.

Висновки. Зростання власних доходів місцевих бюджетів має підвищити рівень фінансової спроможності органів місцевого самоврядування. Досвід деяких зарубіжних країн міг би стати дуже корисним для України, він свідчить про те, що в цих країнах відбулась податкова реформа та є вагомні результати у цій сфері.

З метою розробки напрямів щодо удосконалення формування місцевих бюджетів в Україні виконано розгляд та узагальнено досвід зарубіжних країн. Грунтуючись на ньому, можна запропонувати такі дії щодо реформування інституту місцевих податків і зборів в Україні:

1. Під час проведення бюджетної політики держава повинна оптимально поєднувати інтереси суспільства, окремих територій, підприємств і громадян.

2. Посилити вплив місцевих податків і зборів у частині формування доходної бази місцевих бюджетів.

3. Дозволити регулювати органам місцевої влади ставки місцевих податків і зборів.

4. Під час формування доходної бази місцевих бюджетів маємо врахувати в Україні досвід

зарубіжних країн: у більшості з них податки на нерухомість надходять у місцеві бюджети і мають високу питому вагу у їх формуванні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Букина И. Современные тенденции налогового администрирования в зарубежных странах / И. Букина // *Мировая экономика и международные отношения*. — 2009. — № 7. — С. 37—42.
2. Івашко О.А. Проблеми та напрями вдосконалення податкової політики України / О.А. Івашко // *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Сер.: Економіка. — 2011. — Вип. 16. — С. 38—42.
3. Пастернак О.М. Імплементация закордонного досвіду у сфері муніципальних відносин / О.М. Пастернак [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/PORTAL/Soc_Gum/Pib/2012_1/PB-1/PB-1_9.pdf
4. *Precis de Fiscalite* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www2.impots.gouv.fr/documentation/2013/precis_fiscalite/tome1.pdf
5. Калустян Я.В. Оцінка систем місцевого оподаткування зарубіжних країн // Я.В. Калустян // *Інноваційна економіка*. — 2013. — № 11. — С. 200—205.
6. Дмитровська В.С. Зарубіжний досвід місцевого оподаткування [Електронний ресурс] В.С. Дмитровська. — Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Aprer/2008_4_2/50.pdf
7. Калкуле Е. Структура і розподіл повноважень у системі місцевого самоврядування Норвегії / Е. Калкуле // *Економічний часопис-XXI*. — 2006. — № 11—12. — С. 31—32.
8. Старецька Л.І. Місцеве самоврядування: оглядовий курс : [навч. прогн. для прац. місц. самоврядування ; книга 3] / Л.І. Старецька. — К., 2006. — 88 с.
9. *Local income tax in Sweden: reform and continuity* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://campaigns.libdems.org.uk/user_files/axethetax/LIT_in_Sweden.pdf
10. *Адміністративно-територіальна реформа в Україні: оптимальна модель* : [монографія] / [за заг. ред. О.І. Соскіна]. — К. : Ін-т трансформації суспільства, 2007. — 288 с.
11. Галкін В.М. Досвід місцевого самоврядування розвинутих країн та можливість застосування його в Україні [Електронний ресурс] / В.М. Галкін. — Режим доступу: <http://195.5.41.214/e-book/db/2007-1-2/doc/5/06.pdf>
12. *Податкові системи зарубіжних держав* : навч. посібник / В.Л. Андрущенко, З.С. Варналій, І.А. Прокопенко, Т.В. Тучак. — К. : Кондор-Видавництво, 2012. — 222 с.
13. Поляк А.В. Досвід місцевого оподаткування Німеччини та його використання в процесі реформування податкової системи України / А.В. Поляк // *Вісник Запорізького національного університету*. — 2014. — № 4(1). — С. 188—194.
14. Карлін М. І. Податок на нерухомість у країнах ОЕСР та в Україні : історія і сьогодення / М.І. Карлін // *Наукові записки*. Серія Економіка. — № 21. — 2013 — С. 163—167.
15. Яфінович О. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини: досвід європейських країн та проблеми України // *ISSN 1681-6277. Економіка та право*. № 3 (45), 2016

- раїни / О. Яфінович // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. — 2015. — № 2(167). — С. 92—100.
16. Жебчук Л.Л. Податок на нерухомість як елемент оподаткування особистих доходів населення / Л.Л. Жебчук // Наукові праці науково-дослідного фінансового інституту. — 2013. — № 3(64). — С. 90—97.
 17. Цимбалюк І.О. Роль податків у забезпеченні фінансової автономії органів місцевого самоврядування / І.О. Цимбалюк, Б.В. Підчерковний // Вісник Запорізького національного університету. — 2014. — № 2(22). — С. 179—187.
 13. Polyak A.V. (2014), *Dosvid mistsevoho opodatkovannya Nimechchyny ta yoho vykorystannya v protsesi reformuvannya podatkovoyi systemy Ukrayiny* [Experience local taxation in Germany and its use in the process of reforming the tax system Ukraine], *Visnyk Zaporiz'koho natsional'noho universytetu*, vol. 4, pp. 188-194.
 14. Karlin M.I. (2013), *Podatok na nerukhomist' u krayinakh OESR ta v Ukrayini: istoriya i s'ohodennya* [Property tax in OECD countries and in Ukraine: history and present], *Scientific notes. Series "Economy"*, vol. 21, pp. 163-167.
 15. Yafinovich O. (2015), *Mistsevi byudzhety ta mizhbyudzhetni vidnosyny: dosvid yevropeys'kykh krayin ta problemy Ukrayiny* [Local budgets and interbudget relations: the European experience and problems of Ukraine], *Visnyk Kyivivs'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka*, vol. 2, pp. 92-100.
 16. Zhebchuk L.L. (2013), *Podatok na nerukhomist' yak element opodatkovannya osobystykh dokhodiv naselennya* [Real estate tax as part of the personal income tax], *Naukovi pratsi naukovo-doslidnoho finansovoho instytutu*, vol. 3, pp. 90-97.
 17. Tsybalyuk I.O. and Pidtserkovnyy B.V. (2014), *Rol' podatkiv u zabezpechenni finansovoyi avtonomiyi orhaniv mistsevoho samovryaduvannya* [The role of taxes in ensuring financial autonomy of local government], *Visnyk Zaporiz'koho natsional'noho universytetu*, vol. 2, pp. 179-187.

REFERENCES

1. Bukina I. (2009), *Sovremennye tendentsii nalogovogo administrirovaniya v zarubezhnykh stranah* [Modern trends in tax administration in foreign countries], *Mirovaya jekonomika i mezhdunarodnye otnosheniya*, vol. 7, pp. 37-42.
2. Ivashko O.A. (2011), *Problemy ta napryamy doskonalennya podatkovoyi polityky Ukrayiny* [Problems and directions of improvement of tax policy Ukraine], *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu "Ostroz'ka akademiya"*, vol. 16, pp. 38-42.
3. Pasternak O. M. (2012), *Implementatsiya zakordonnoho dosvidu u sferi munitsypal'nykh vidnosyn* «Implementation of international experience in municipal relations», *Pravo i Bezpeka*, vol. 1, pp. 35-39.
4. *Precis de Fiscalite* (2013), available at: http://www2.impots.gouv.fr/documentation/2013/precis_fiscalite/tome1.pdf (Accessed 20 June 2016).
5. Kalustyan Ya.V. (2013), *Otsinka system mistsevoho opodatkovannya zarubizhnykh krayin* [Evaluation of local taxation of foreign countries], *Innovatsiyna ekonomika*, vol. 11, pp. 200-205.
6. Dmitrovska, V.S. (2008), *Zarubizhnyy dosvid mistsevoho opodatkovannya* [Foreign experience of local taxation], available at: http://nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Aprer/2008_4_2/50.pdf (Accessed 15 June 2016).
7. Kalkule E. (2006), *Struktura i rozpodil povnovazhen' u systemi mistsevoho samovryaduvannya Norvehiyi* [The structure and distribution of power in the local government system in Norway], *Ekonomichnyy chasopys* — XXI, vol. 11-12, pp. 31-32.
8. Staretska, L.I. (2006), *Mistseve samovriaduvannia: ohliadovyi kurs* [Local government: the observation course], *Kyiv, Ukraine*.
9. Local income tax in Sweden: reform and continuity, available at: http://campaigns.libdems.org.uk/user_files/axethetax/LIT_in_Sweden.pdf (Accessed 15 July 2016).
10. Soskin O.I. (2007), *Administrativno-terytorial'na reforma v Ukrayini: optimal'na model'* [Administrative-territorial reform in Ukraine: the optimal model], in Soskin O. I. (ed), *Institute of Society Transformation*, Kyiv, Ukraine.
11. Halkin V.M. (2007), *Experience local governments of developed countries and the possibility of using it in Ukraine*, available at: <http://195.5.41.214/e-book/db/2007-1-2/doc/5/06.pdf> (Accessed 4 June 2016).
12. Andrushchenko V.L., Varnaliy Z.S., Prokopenko I.A. and other (2012), *Podatkovi systemy zarubizhnykh derzhav* [Tax systems of foreign countries], *Condor-Publishing*, Kyiv, Ukraine.

Надійшла 21.09.2016

Е.Ю. Гостева

Институт экономико-правовых исследований
НАН Украины, г. Киев

МЕСТНЫЕ НАЛОГИ В ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАНАХ: ОПЫТ И НАПРАВЛЕНИЯ ВНЕДРЕНИЯ В УКРАИНЕ

Рассмотрен зарубежный опыт организации местного налогообложения, охарактеризованы налоговые полномочия органов местного самоуправления, определены отдельные положения, которые можно использовать для формирования и совершенствования системы местных бюджетов в Украине.

Ключевые слова: местные налоги и сборы, налогообложение, полномочия, органы местного самоуправления, местные бюджеты.

О.Ю. Гостева

Institute of Economic and Legal Researches
of NAS of Ukraine, Kyiv

LOCAL TAXES IN FOREIGN COUNTRIES: EXPERIENCE AND DIRECTIONS OF IMPLEMENTATION IN UKRAINE

In this scientific article considers foreign experience of the organization of local taxation, characterized by the tax the powers of local governments, certain provisions are defined, that need borrow from this experience for the development and perfection of the system of local budgets in Ukraine.

Keywords: local taxes and levies, taxation powers, local authorities, local budgets.